

«ԹՈՂ ՏՈՒԷՔ ՄԱՆԸ ՏՂՈՅԸ ՈՐ ԻՆՉԻ ԳԱՆ» : ՂՈՒԿ. ԺԸ. 16:

ՀԱՏՈՐ Գ.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1. 1874.

ԹԻԻ 9

ՊԱՄՊՈՒ

Ձինաստանի մէջ պամպուկ կոչուած տունկ մը կայ : Ասիկա եղեգի կը նմանի, բայց ծառի պէս բարձր կ'ըլլայ, այնպէս որ անոր շուքին տակ մարդիկ կրնան զովութիւն դռնել ամառուան եղանակին : Պատկերին մէջ

տան ետեւի կողմը կայ պամպուկներու պրակ (անտառ) մը, ինչպէս կը տեսնէք. անոնք բարձր ծառերու պէս կ'երևին : Հիմա նորէն ուշադրութեամբ մը սլաակերին վրայ նայեցէք, քանզի հոն պիտի տեսնէք ուրիշ բաներ զորոնք Ձինացիք պամպուկէ կը

չինեն : Նախ սլաակերին մէջի տունը բոլորովին պամպուկէ չինուած է. պատերը, ձեղունը, յատակը, դռները, պամպուկէ չինուած են. դրան քովի նստարանն ալ պամպուկէ չինուած է : Պատկերին մէջ կը տեսնէք նաեւ մարդ մը որ ուսին վրայ ձող մը դրած է խաչածէ, և ձողէն դոյլեր կախուած են : Մարդը լիճէն ջուր առնելու կու գայ. անոր դոյլերը, ձողը որով զանոնք կը կրէ, ձեռքի գաւազանը որուն վրայ կը կախնի, գլխարկն անգամ պամպուկէ չինուած են : Պատկերին մէջ նաեւ մ'ալ կայ. այս նաւակը, անոր թիւերը, կայմերը, նոյն իսկ առաջաստները պամպուկէ չինուած են :

Ձինացիք պամպուկն ուրիշ շատ բաներու ալ կը գործածեն : Պամպուկին թարմ ոստերն իբրեւ աղցան (սալաթա) կ'ուտեն : Շաքարագործներն անոնցմէ պատուական շաքարեղէններ կը չինեն : Պամպուկի միջուկը կանթեղի պատրոյի համար կը գործածուի, և ցողնոյն մէջի մասէն տեսակ մը ճերմակ թուղթ կը չինուի. իսկ բուն ցողունը ջուրի մէջ կակղեցնելով կը տափակցնեն և իբրեւ տախտակ կը գործածեն, և կամ ճեղքելով պատուհանի փեղկ, կամ դետինը փռելու փաթիթ կը չինեն : Ջրանցքներու խողովակներ, ջուր խմելու գաւաթներ նոյնպէս պամպուկէ են. վերջապէս դրեթէ ամէն բան, հովահար, սրինգ, ծխափայտ, հովանոց, աթոռ, սեղան, գրիչ, չափեր, կաղամարներ, և դիտակներու փողը, պամպուկէ են : Նաեւ անհնազանդ սղալք պամպուկէ չինուած գաւազաններով կը ծեծուին :

Այս զարմանալի տունկը կ'աճի ոչ միայն Ձինաստան, այլև Հնդկաստան և այն կողմերու կղզիներուն մէջ. և առհասարակ 20 կանգուն բարձր

է և Դէ մինչև 8 մասնաչափ թանձր։ Պարտեզներու մէջ բնիկները կը մշակեն պամպուլի այլ և այլ տեսակներն անոնց գեղեցկութեանը համար միայն։ քանզի անոնցմէ ոմանց ցողունները երենոսի պէս սև են, և ապակւոյ պէս փայլուն։ Չինաց կայսրը պաշտօնատար մը ունի, որուն պաշտօնն է միայն պամպուլներուն հոգ տանել արքունական։ պարտեզին մէջ, ուր կը գտնուին 50 կամ 60 տեսակ պամպուլ։

ԽՕՍԻ ՄԸ ԻՄ ՏՂՈՅՍ ՀԵՏ

Միրելի տղայք։

Անցեալ օր ձեզի քիչ մը խօսելով ըսի թէ դուք Քրիստոսի նամակները ըլլալու էք։ Արդ, եթէ կ'ուզէք այնպիսի նամակներ ըլլալ, ո՞վ պիտի սորվեցնէ ձեզի թէ ինչպէս ըլլալու էք։ Ձեռնէ իւրաքանչիւրն ունի իր սրբափն մէջ Աստուծոյ ձայնը որ ուղիղն ու սխալը կը ցոյցնէ, և կ'օգնէ ձեզի այսպիսի նամակներ ըլլալու։ Ձոր օրինակ, երբ ձեռնէ մէկը սխալ բան մը ընելու կ'ըլլայ, այն ձայնը կը կեցուցնէ զանի։ Շատ չի խօսիր, մէկ կամ երկու անգամ միայն, «Ոչ», կ'ըսէ։ Ես տարակոյս չունիմ որ դուք այս ձայնը լսած էք, և արդէն դիտէք թէ Աստուծոյ ձայն ըսելով ձեր ամէն մէկուն խեղճ կը հասկնամ։ Կեցէք, պատմեմ ձեզի ինչ որ ես խղճի վրայով առաջին անգամ լսեցի։ Երբ ութ տարեկան տղայ էի, ուրիշ տղու մը գրգռոյցն (չէ+ճէ) տասը փող (ֆւււ) առի։ Ոչ որ տեսաւ, երբ ես այս բանն ըրի, սակայն խիղճս ըսաւ, «Ոչ, այդ սխալ է»։ Երբ տղան որ այն ստակին տէրն էր՝ կը փնտռէր ստակը, սրտիս մէջ զիս նեղող ձայնը շարունակ կ'ըսէր ինծի, «Դուն Գոլցաբ, դուն Գոլցաբ այն ստակը»։

Շատ չանցաւ, մեր վարժապետը սկսաւ մեզի մէկիկ մէկիկ հարցունել ըսելով, «Տեսա՞ք այն ստակը»։ Ես ամսթահար երեսս ծածկելու համար գլուխս գիրքիս մօտ բռնած էի, բայց և այնպէս համարձակեցայ միւս տղոց հետ ըսել, «Ոչ»։

Դպրոցը վերջանալուն պէս, միւս տղոցմէ զատուելով առանձին տեղ մը քաշուեցայ, քանզի կը վախնայի թէ գուցէ տղաք ինծի այն բանին վրայով հարցումներ կ'ընեն։ Մինչ այսպէս առանձնանալով նստայ և կը նայէի այն ստակին վրայ, սրբ-

տիս մէջի ձայնն ըսաւ, «Այս ստակը քուկդ չէ, դուն գողցար զայն»։ Ես ալ մտքէս կ'ըսէի, «Երանի թէ գողցած չըլլայի»։ Յետոյ ստակը դըրպանս գնելով ջանացի յանցանքս մոռնալ, բայց չկրցայ։ Շատոնց կը փափաքէի սրինդ մը ունենալ, այս փափաքը յիշելով իսկոյն վաղեցի շուկան, և այն տասը փողով սրինդ մը գնեցի։ Խիղճս կ'ըսէր, «Մխալ է ըրածդ», բայց ես մտքէս կ'ըսէի, «Ետ դառնալու ժամանակն անցաւ, այսչափ սրտի նեղութիւն կրելէս ետքը, պէտք է որ օգուտ մը վայելեմ»։ Ուստի մինակ դաշտ մը գացի, և սրինդը կը հնչեցնէի, բայց, ինչպէս որ է, ձայնը հաճելի չեկաւ ինծի, և տուն դարձայ։ Տուն երթալուս պէս մայրս հարցուց, «Ուստի առիք այդ սրինդը»։ «Տղոց մէկը տուաւ», ըսի մօրս, և խիղճս սկսաւ բողբոջել ստախօսութեան դէմ, ես ալ սկսայ ինքզինքս աւելի դժբախտ դալ։ Քիչ մը ետքը հայրս հարցուց, «Ո՞ր տղան տուաւ քեզի այդ սրինդը»։ «Օնիկը», պատասխանեցի։ «Ձարմանք», ըսաւ հայրը։ «Օնիկի չորս տարեկան տղայ է. չի կրնար իր խաղալիքը քեզի պարգևել, պէտք է որ սրինդը ետ տաս անոր»։

Որչափ հնար էր շուտով անկողին դացի թշուառ վիճակի մէջ, քանզի գող, միանգամայն ստախօս էի. գողի մէջ ալ էի թէ գուցէ իմացուի յանցանքս։

Հետեւեալ առաւօտուն, երբ տունէն դուրս կ'ելլէի դպրոց երթալու, խանութպանը որ սրինդն ինծի ծախած էր՝ դիմացս ելաւ և ժպտելով հարցուց, «Ինչպէս էր սրինդը զոր երեկ գնեցիր»։ Ես գլուխս կախելով ամենին պատասխան չտուի, և կը յուսայի թէ հայրս չլսեց, բայց լսած էր և հարցուց ինծի թէ ինչ էր այն խօսքը։ Անտան ես սրտիս տագնապէն սկսայ յորդարցունք թափել, քանզի հասկեցայ թէ այլ ևս յանցանքս ծածկել անհնար էր, և խոտտովանեցայ ամէն բան. դողով թիւնաւ, այս յանցանքը ծածկելու համար սուտ խօսելու, և այն սրտի տագնապները զոր կրեցի մօտիկ չընելուս համար խղճի ձայնին զոր Աստուած մարդուս սրտին մէջ դրած է իրբեւ աղգարար։

Տղայք, երբ խիղճը կ'ըսէ ձեզի ձեր ըրած բանին համար թէ «Շիտակ է»,

անոր ձայնը ձեզ երջանիկ կ'ընէ։ Եթէ կ'ուզէք, կրնաք այնպէս վարուիլ, որ ձեր խիղճը ձեզի միշտ ըսէ ձեր ըրածին համար, «Բարի է», փոխանակ ըսելու, «Ձար է»։ և այս ճամբով «Քրիստոսի նամակներ» ըլլալու պիտի սկսիք։

Ձեր բարեկամը
ԿԱՐՈՒՍ

ՉԻՆԿ ՎԱՆԿ

Այս տղուն անունը Չինկ Վանկ է. եթէ անոր գլխարկը վար առնել կարելի ըլլար, պիտի տեսնէիք որ անոր գլխուն բոլոր մազերն ածիւրած են, միայն պոչի պէս հիւսուած երկայն մազի փունջ մը անոր գագաթէն մինչև ոտուրները կը հասնի։ Աշխարհիս վրայ միայն երկիր մը կայ ուր մարդիկ իրենց գագաթին վրայ այսպէս մազէ երկայն պոչ մը կը կրեն, և այս երկիրը Չինաոտան է։ Ասկէ կրնաք հասկնալ թէ Չինկ Վանկ Չինացի տղայ է։

Այս տղան ահա գնդակ կը խաղայ, և այս խաղին մէջ ճարտարութիւնը յայնմ է որ, գնդակը վեր կը նետուի, և նորէն վար ինկած ատենը ոտքով դարնուելով նորէն վեր կը զրկուի։ Տղուն ձեռքը երկու գնդակ կայ. միշտ ատենց մէկուն վեր ելած ատենը միւսը վար իջնելու է։ Չինկ Վանկ այս երկու գնդակներն այսպէս երբեմն ժամ մը, առանց ամենին թող տալու որ գետինը դալին, իր ստքով օգին մէջ կը խաղցնէ, և այս խաղով շատ կը զուարճանայ։

Չինկ Վանկ երբեմն թռուցիկ (աւաւ) ալ կը խաղայ։ Անոր թռուցիկը կրեայի գոյն ու ձև ունի, ծայրն ալ մէջը պարապ օձաձև պոչ մը ունի, և երբ հովը մոտենում այս պոչին մէջ կ'երեւցնէ զայն, այնպէս կը

թուի թէ օձ մը օգին մէջ կրեայ մը կը հալածէ :

Զինկ Վանկ ճաշու ատեն դանակ և պատառաքաղ չի գործածեր, մատուցները կերակուրին մէջ ալ չի խոթեր, այլ կողարեայ դրչի մեծութեամբ երկու փայտի կտորներով կ'ուտէ, եղինձ (ֆլաշ) ուտելու ատեն ալ այն փայտերը կը գործածէ :

Այս աղուն լեզուն ալ տարօրինակ է: Եթէ դուք, անոր և անոր դասընկերներուն դպրոցէն ելած ատենը, անոնց ձայնը միայն լսելով դիտենք չը տեսնէիք, անտարակոյս պիտի կարծէիք թէ դեղին մէջ բոլոր սողերը և կառունները մէկտեղ եկած են և խորհուրդ կ'ընեն :

Զինկ Վանկ շատ կողմանէ կարգէ դուրս բաներ ունի, բայց բան մը ունի որ շատ ցաւալի է, այսինքն, անիկա երբէք ոչ եկեղեցի կ'երթայ և ոչ կիրակնօրեայ դպրոց մը: Աստուծոյ, Քրիստոսի և երկնից վրայով ալ բան մը չի գիտեր, իր մեռած նախնիներուն հոգիները կը պաշտէ: Ամէն առտու խունկ կը ծխէ անոնց անուններուն առջև որ պատին վրայ դրուած են, մեծ տօնի օրեր կռատուն երթալով կուռքերուն երկրպագութիւն կ'ընէ: Այս է պատճառը որ շատ միսինարներ Զինկ Վանկի պէս սոգէտ կռապաշտ տղայք պիտի սորվին զԱստուած պաշտել և Յիսուս Քրիստոսով փրկութեան հասնիլ:

«ԹՈՂ. ՏՈՒԷՔ ԱՏ ՄԱՆՐ ՏՂՈՅԸ ՈՐ ԻՆՏԻ ԳԱՆ»

Այս թերթին գլուխը գրուած է այս խօսքը, և Ղուկասու ԺԸ. գլխուն մէջ կրնաք կարդալ ասոր ամբողջ պատմութիւնը: Անգամ մը Յիսուս Հրէաստանի մէջ Գալիլեայէն դէպ երուսաղէմ ճամբորդութիւն կ'ընէր, և շատ բազմութիւն ելաւ դանի տեսնելու: Երբ ժողովուրդէն ոմանք իրենց տղաքն Յիսուսի բերին, Յիսուս անատեն վերի խօսքն ըսաւ, և աւելցուցնաւ թէ, «Ինչու որ երկնից թագաւորութիւնն ասանկներուն է»:

Երբէք ձեր մտքէն անցած էր թէ տղայոց Աւետարեանն ճակատը դրուած այն խօսքերը ձեզի համար հրաւեր են: Անանք ուրիշ տղոց ըսուեցան, բայց ձեզի համար ալ ըսուած են: Այն խօսքերը կը ցուցնեն թէ Յիսուս պատրաստ է ձեզ ընդունելու և օրհնելու:

Կ'ուզէք ընդունիլ այս հրաւերը: Բայց «Ինչու համար ընդունիմ» կը հարցունէք: Դուք երթալու էք անոր, և այսպէս ընել պարտական էք վա-

սըն դի Յիսուս իրաւունք ունի ձեր և ձեր ունեցածներուն վրայ:

Թերիս պիտի հարցունէք, «Ի՞նչ պէս կրնանք երթալ»։ Եթէ արդարեւ կը բաղձաք անոր երթալ, աղօթք ըրէք և խնդրեցէք որ Յիսուս ձեզ իրեն զաւակ ընէ, և թէ ինչպէս, ինք պիտի ցուցնէ ձեզի: Հարկ չէ ճամբորդութիւն ընել անոր երթալու համար, կրնաք ձեր բնակած տեղը մնալ, միանգամայն Յիսուսի քով երթալ: Եթէ անոր կ'երթաք, ան ձեզ բոլոր կ'ընէ, ինչու որ դուք շատ երջանիկ պիտի ըլլաք, եթէ զանի կը սիրէք և անոր կը հնազանդիք: Արդարեւ պիտի չդիտնաք թէ ինչ է երջանիկ ըլլալ, եթէ ձեր սիրտը չէ տար անոր, կը յուսամ թէ այս խօսքերը կարդացող տղայ մը որ դեռ ինքզինք Քրիստոսի տուած չէ պիտի փութայ տալ: Այսպէս ընել հիմա դիւրին է, բայց երթալով կը դժուարանայ: Եւ որովհետեւ ինչ որ ձեր բոլոր կենացը մէջ կրնաք ընել անոր պարտական էք, եթէ հիմակուրէն կը սկսիք անորն ըլլալ, աւելի ժամանակ պիտի ունենաք անոր ծառայելու:

Ա.Գ.ՄԱՆԴ ԳՏՆԵԼ

«Կ'ուզէի փորին մէջ աղամանդ ունեցող ձուկ մը բռնել», ըսաւ Պետրոս Արիստիկին:

«Շատ աղէկ, ծովին քովի ժայռերը երթանք և փորձենք», ըսաւ Արիստիկ, և այսպէս այս երկու տղաք իրենց կարթերն առնելով գացին ծովեզերքը ձուկ որսալու: Արիստիկ գեղեցիկ ձուկ մը բռնեց, բայց ձկան փորէն աղամանդ չէլաւ: «Հոգ չէ», ըսաւ Արիստիկ, «այս ձուկը մեր խեղճ պառաւ Լուցիա տուտուին համար աղէկ կերակուր կրնայ ըլլալ»:

«Ո՛հ, աս ինչ է», գոչեց մէկէն Պետրոս, «մեծ ձուկ մը բռնեցի» աս ըսաւ և իսկոյն կարթը քաշելով տեսաւ որ մեծ ձուկ կարծածը ծովային խոտի փունջ մըն էր:

Արիստիկ ծաղրելով ըսաւ, «Ասոր մէջ աղամանդ պիտի գտնես»։ «Հոգ չէ», ըսաւ Պետրոս, «գարձեալ կը ջանամ»։ Եւ արդարեւ քիչ մը ետքը Պետրոս մեծ և գեղեցիկ ձուկ մը բռնեց, բայց ասոր մէջ ալ աղամանդ չկար: «Աղէկ», ըսաւ Պետրոս, «ես ալ այս ձուկը կը տանիմ մեր ծեր հիւանդ Մարիամ տուտուին, որ ախորժեղով կ'ուտէ զայն»:

Ետքը Արիստիկ ուրիշ ձուկ մը բռնեց, բայց անոր մէջ ալ աղամանդ չգտնուեցաւ, ոչ ալ այն միւս ձկան մէջ զոր Պետրոս բռնեց անկէ ետքը: Այս միջոցին արեւ մանելու վրայ էր, և Արիստիկ ըսաւ ընկերոջը, «Ատենն ուշ է, ալ չենք կրնար ձուկ բռնել:

Երթանք և մեր բռնած ձուկերը տանք որոնց որ պիտի տանք»:

Այսպէս երկու տղայք առնելով իրենց կարթերը գացին, և տուին իրենց բռնած ձուկերէն հատ մը Լուցիա տուտուին, ուրիշ մը Մարիամ տուտուին, գարձեալ ուրիշ մը փողոյին անկիւնը նստող աղքատ և կաղ հնակարկատին, և ամենէն մեծ ձուկը տարին իրենց վարժապետին: Բոլոր ձուկերը բաժնեւէն ետքը, Արիստիկ ըսաւ, «Աղամանդը վերջապէս գտանք»:

«Ի՞նչ ըսել կ'ուզես», հարցուց Պետրոս:

«Ըսել կ'ուզեմ թէ», ըսաւ Արիստիկ, «այն ուրախութիւնը զոր ձուկերը տուին այն խեղճ մարդոց՝ աղամանդի պէս փայլեցուց անոնց աչուքները, մեզի համար ալ աղամանդէ աւելի յարգի եղաւ զանոնք այնպէս ուրախ տեսնելը»:

ԶՐԱՅԻՆ ԺԱՄԱՅՈՅՑ

Շատ տարիներ առաջ հին Հռովմայեցիք կը գործածէին այս ժամացոյցը: Պատկերին քովի փոքրիկ կերպարանքը կը ցուցնէ ժամացոյցին երեսին վրայի Քն թուանշանը: Փոքրիկ կերպարանքը կեցած է սղնձէ ձուկի մը վրայ որ հաստատուած է մետաղեայ թելի մը վերի ծայրը: Թելին վարի ծայրը հաստատուած է տախտակի մը վրայ որ ժամացոյցին վարի կողմը ջուրի վրայ կը ըլլայ: Ժամացոյցն այնպէս շինուած է որ,

անոր վերի մասէն շուրջ կաթիլ կաթիլ վար կը վազէ, և ժամէ ի ժամ այնչափ շուրջ կը վազէ, որչափ հարկաւոր է տախտակը ժամացոյցին երեսին վրայ նշանակուած և օրուան ժամերը ցուցնող մէկ թուանշանէն մինչև միւս թուանշանը բարձրացնելու: Պատկերին վրայ կը տեսնէք շուրին կաթիլ կաթիլ վերէն վար վազելը: Այնպէս կը թուի, որպէս թէ պատկերին ձախ կողմը գտնուող փոքրիկ կերպարանքին աչուրներէն արցունք կը վազէ:

ԿԱՏՈՒԻ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

Երեք ձագուով կատու մը կար տան մը մէջ որուն մօտ կը բնակէին երկու թռչուն, որ նոյնպէս փոքրիկ ձագերէ բաղկացեալ ընտանիք մը ունէին: Թռչուններուն մայրն օր մը թռչել կը սորվեցնէր իր ձագերուն որոնք

տկար և անվարժ ըլլալով չէին կրնար աղէկ թռչիլ, մանաւանդ մէկը որ միւսներէն աւելի տկար ըլլալուն համար գետինն ինկաւ, և կատուներուն մայրը որ հոն մօտ կը գտնուէր՝ իսկոյն ցատկելով իր թաթը խեղճ թռչնիկին վրայ դրաւ, որպէս թէ կ'ուզէր պատառել և ուտել սիրուն անասնիկը: Բայց տես ինչ ըրին թռչնիկին հայրն ու մայրը: Շատ մը թռչուններ կանչելով, անոնց հետ վար իջան, և այնպէս սաստիկ կըտցեցին կատուին գլուխը, որ ցաւէն թողուց փոքրիկ թռչունը, և հազիւ տունը փախչելով աղատեցաւ թռչուններուն ձեռքէն: Փոքրիկ թռչնոյն քնաս մը եղած չէր, բայց կատուն այնպէս վախցաւ թռչուններէն որ, ինչպէս կարծեմ, այնուհետեւ թռչնոց ձագերուն այլ ևս նեղութիւն չտուաւ:

ԱՍՏՈՒԹԱՇՈՒՆՁԷՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Երիտասարդ մը առտու մը դաշտը ելաւ, և անոր հետ սպասաւոր մ'ալ կար: Սպասաւորէն ազեղ մը և նետեր առնելով, ըսաւ անոր որ իր նետած նետերը ժողվէ: Երբ նետը նետեց և սպասաւորն այն նետը բերելու կ'երթար, սպասաւորին կանչեց, «Ահ նետը քեզմէ անդին է»: Սպասաւորն ասկէ բան մը չհասկըցաւ, բայց ան խօսքերը նշան էին ուրիշ մարդու մը կեանքը ազատելու որ հոն պահուած էր: Ո՞վ էր այն պահուած մարդը, որուն կեանքն այս բարեկամին միջոցաւ ազատեցաւ:

ՀԱՐՑՄԱՆ ՊԱՏՄԱՍԻԱՆ

«Երուսաղէմի մօտ լեռան մը վրայի հարուստ մարդը» Մաննի մէջ կը բնակէր, և անոր գործը կարմեղոսի մէջ էր, և ան մարդուն անունը Նաբաղ էր, ու անոր կնկանը անունը Աբիգեա:

«Զօրապետ մը որ անապատին մէջ թափառական էր», խեղճէմացի Յեսայէն որդին Դաւիթն էր: Ա. Թագ. Գլ. ԻԵ:

ԳԻՐՍՏԻՆԷ Յ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ

ԵՍԹԵՐԻՆ ՓՈՔՐԻԿ ՁԵՌՈՒՆԵՐԸ

Եսթեր փոքրիկ կակուղ, դէր և աղուոր ձեռուրներ ունէր: Ինք երեք տարեկան էր, բայց ձեռուրներն այնպէս մանր ըլլալով երեք տարուան տղու մը ձեռուրներու չէին նմաներ: Անոր երկու ձեռքն ալ իրարու ճիշդ նման էին, բայց տարբեր անուններ ունէին. մէկուն անունն էր ԱՅ, միւսին՝ Չախ: Չախ ձեռքը շատ գործ չէր ընէր, ԱՅ ձեռքը միշտ գործունէայ էր, բայց երբեմն անառակութիւններ ալ կ'ընէր: Զորօրինակ, երբ մայրը, Փրլանթի տիկին, կար կը կարէր, ալ ձեռքը գալով դերձանին կծիկը կ'առնէր կ'երթար. կամ երբ Փրլանթի տիկնոջ քոյրը Սրբուհի կարգալու համար քովը գիրք մը կ'ունենար, դարձեալ այն փոքրիկ ալ ձեռքը գալով կամացուկ մը գիրքը կը տանէր, երբեմն մէջէն թուղթ մը կը պատուէր կը նետէր. և կամ երբ Եսթերին հայրը դուրսէն գալով զովանալու համար գլխարկը կը հանէր, այն փոքրիկ ալ ձեռքը կու գար, և գլխարկն առնելով կամ պատուհանէն վար, և կամ ջրով լեցուն կոնքի մը մէջ կը նետէր: Ասոնք ընելէն ետքը Եսթեր կ'սկսէր ծիծաղիլ, ուրիշներն ալ անոր խաղերը տեսնելով կը ստիպուէին ծիծաղիլ: Իսկ Եսթերին մայրն ու մօրաքոյրը թէև շատ կը սիրէին զանի, բայց և այնպէս երբեմն կ'ուզէին որ այն փոքրիկ ձեռքերն իրարու կցուած ըլլային, և Եսթեր քնացած ըլլար:

Վերջապէս օր մը Փրլանթի տի-

կին և քոյրը Սրբուհի խորհեցան այն փոքրիկ ալ ձեռքը կրթել, և որոշեցին զանի կապել, եթէ ուրիշ անգամ ալ այնպիսի յանցանքներ ընէր: Եսթեր ասիկա լսեց, և «Ձեռ ուղեր որ ձեռուրներս կապէք» ըսաւ, բայց շուտով մոռցաւ իր վախը: Քանի մը օր ետքը Եսթեր Սրբուհոյն ասեղնոցն առնելով, մէջէն բոլոր գնդասեղները հանեց և բազմոցին վրայ կարգաւ խոթեց: Երբ Սրբուհի ետին դարձաւ որ գնդասեղ մը առնէ, տեսաւ որ ասեղնոցը գետինը նետուած էր, գնդասեղները բազմոցին վրայ անտառի պէս խոթուած էին, և Եսթեր անոր միջոցով պատուհանէն պիտի նետէր թռչուններուն, զորոնք պատին վրայ կը տեսնէք: Սրբուհի, «Ո՛հ», պոռաց, և Փրլանթի տիկին տեսնելով Եսթերին ըրածը, բռնեց անոր ալ ձեռքը, բամբակի մէջ առաւ զայն, լաթով պատեց և կապեց, այնպէս որ այն պզտիկ ձեռքը գնդակի մը պէս եղաւ:

Խեղճ Եսթեր իր ձեռքին այս վիճակը տեսնելով, սկսաւ արտասուելով ըսել, «Կաղաչեմ, ըսէ՛ք ձեռքս, չեմ ուղեր որ ձեռքս կապուած ըլլայ»: Բայց մայրը, «Ձեռքդ յանցաւոր գտնուելով այս պատժոյն արժանի եղաւ» ըսաւ, և Եսթեր իբր կէս ժամ այնպէս ալ ձեռքը կապուած մնաց:

Այն պզտիկ ձեռքն ասոր վրայ շուտով սորվեցաւ թէ ինչ ընել պէտք էր իրեն, և սկսաւ աղէկ պզտիկ ձեռք մը ըլլալ, և անոր մայրը Փրլանթի տիկին զոյգ մը գեղեցիկ ձեռնոց ընծայ ըրաւ անոր:

Ա. Ի. Ե. ՏԱԲԵՐՆԵՐՈՒՆ ԳԻՆԵՐԸ

ԱՄՍԱԿԱՆ (Հայերէն, Հ. Ե. Յ. Գրող Տաթևերէն և Պալապերէն), փոսթայի ծախքով տարին 1/4 մէծ: 10 հատ, մէկ անձի ուղղուած, 2 1/4 մէծ:

ՇԱՐԱԹԱԿԱՆ (Հայերէն, Հ. Ե. Յ. Գրող Տաթև.) փոսթայի ծախքով տարին 1 արծ. մէծ: 5 հատ, մէկ անձի ուղղուած, 4 1/2 մէծ:

Ամերիկայի միսիոնարաց ընկերութեան կողմէն

Խմբագիր Ջ. Գ. ԿՐԻՆ

ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԱՄԵԱՆ

Ձագմագմըար, Յակոբեան խան, Թիւ 12.